

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**
Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Кириченко О.Б.

foi+request-124505-
850eca74@dostup.org.ua

Міністерство юстиції України розглянуло Ваше звернення від 28.02.2024, оформлене як запит на отримання публічної інформації, щодо правових засад утворення юридичних осіб публічного права та в межах компетенції повідомляє таке.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з пунктом 1 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Мін'юст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, державну політику з питань банкрутства, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, з питань утримання військовополонених, у сфері правової освіти населення; забезпечує формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації; забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції. Мін'юст є державним органом з питань банкрутства, а також органом, уповноваженим на забезпечення проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади».

Згідно з підпунктами 32, 33 пункту 4 Положення, Мін'юст відповідно до покладених на нього завдань надає роз'яснення та організовує розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Мін'юсту, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства, а також стосовно актів, які ним видаються.

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 33174/ПІ-К-1167/11.3.1 від 01.03.2024

Підписувач Банчук Олександр Анатолійович

Сертифікат 382367105294AF9704000000175A05001BE96E01

Дійсний з 12.09.2023 16:41:31 по 12.09.2024 16:41:31

Міністерство юстиції України
від 01.03.2024 № 33174/ПІ-К-1167/11.3.1

При цьому у порядку інформування зазначаємо таке.

Щодо утворення правоохоронних органів та військових формувань

Відповідно до статті 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України. Забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні *військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом*. На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

Так, згідно зі статтями 1, 9 *Закону України «Про Службу безпеки України»* Служба безпеки України – це державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України. Служба безпеки України підпорядкована Президенту України.

Систему Служби безпеки України складають Центральне управління Служби безпеки України, підпорядковані йому регіональні органи, органи військової контррозвідки, військові формування, а також навчальні, науково-дослідні та інші заклади Служби безпеки України.

Центральне управління Служби безпеки України, інші органи та установи, що входять у систему Служби безпеки України, є юридичними особами, мають печатку із зображенням державного герба України та своїм найменуванням, інші печатки і штампи, рахунки в банках, у тому числі валютні.

Згідно з *Законом України «Про Збройні Сили України»*:

Збройні Сили України – це *військове формування*, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Збройні Сили України забезпечують стримування збройної агресії проти України та відсіч їй, охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України у випадках, визначених законом, беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом (частини перша, друга статті 1);

організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, установ та організацій (частина друга статті 3);

військово-політичне та адміністративне керівництво Збройними Силами України, а також інші повноваження, передбачені законодавством, здійснює Міністр оборони України (частина перша статті 8).

Крім того, згідно з частинами сьомою, восьмою статті 1 *Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»* виконання військового обов'язку громадянами України забезпечують державні органи, органи місцевого самоврядування, утворені відповідно до законів України військові формування, підприємства, установи та організації незалежно від підпорядкування і форм

власності в межах їх повноважень, передбачених законом, та *районні (об'єднані районні), міські (районні у містах, об'єднані міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, територіальні центри комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя*. Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки затверджується Кабінетом Міністрів України.

Вказане Положення, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 154.

Пунктом 2 розділу II Закону України від 30.03.2021 № 1357-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та ведення військового обліку» встановлено, що: територіальні центри комплектування та соціальної підтримки утворюються на базі діючих військових комісаріатів шляхом їх перетворення протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом; територіальні центри комплектування та соціальної підтримки є правонаступниками військових комісаріатів, на базі яких вони утворюються.

При цьому слід враховувати, що головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період, є *Міністерство оборони України*, яке відповідно до покладених на нього завдань: узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України і Кабінету Міністрів України та вносить їх в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України, забезпечує їх виконання у Збройних Силах; здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Міноборони, Збройних Сил, підприємств, установ і організацій, які належать до сфери управління Міноборони, а також стосовно актів, які ними видаються (абзац другий пункту 1, підпункти 2, 86 пункту 4 Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 671).

Щодо правових засад утворення Національної поліції України

Правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України визначає Закон України «Про Національну поліцію», відповідно до статті 1 якого Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

При цьому, підпунктом 1 пункту 7 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» зазначеного Закону було доручено Кабінету Міністрів України в місячний строк забезпечити створення центрального органу виконавчої влади поліції України та його територіальних органів.

Так, пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 641 передбачено утворити Національну поліцію України як центральний орган

виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

Щодо утворення Міністерства оборони України

Частиною другою статті 120 Конституції України передбачено, що організація, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади визначаються Конституцією і законами України.

Відповідно до частини першої статті 113 Конституції України, частини першої статті 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади.

Пунктом 9¹ статті 116 Конституції України до повноважень Кабінету Міністрів України віднесено утворення, реорганізацію та ліквідацію відповідно до закону міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Наведене конституційне положення отримало свій розвиток у абзаці дванадцятому пункту 6 частини першої статті 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», згідно з яким до повноважень Кабінету Міністрів України у сфері вдосконалення державного управління та державної служби належить, зокрема, утворення, реорганізація і ліквідація міністерств та інших центральних органів виконавчої влади відповідно до закону в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на утримання органів виконавчої влади, *затвердження положень про зазначені органи.*

Так, Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 26.2014 № 671, якою затверджено Положення про Міністерство оборони України.

Також повідомляємо, що справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень є завданням адміністративного судочинства (частина перша статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України).

Окремо зазначаємо, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, а мають інформаційний характер.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК